

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ” – БЛАГОЕВГРАД
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПСИХОЛОГИЯ”

СТ А Н О В И Щ Е

**от проф. д.пс.н. Майяна Милчева Митевска,
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**

ОТНОСНО: дисертационен труд на **Ина Александрова Тодорева**
на тема

**„АЛЕКСИТИМИЯ, ДЕПРЕСИВНОСТ И ТЕМПЕРАМЕНТОВИ
ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПСИХОСОМАТИЧНО БОЛНИ“**

за присъждане на образователна и научна степен “доктор”
Професионално направление 3.2. „Психология”
Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Научен ръководител:
проф. д-р Иванка Асенова

Становището е възложено по решение на Научното жури, определено със Заповед на Ректора на Югозападен Университет „Неофит Рилски” – Благоевград.

Дисертационният труд е обсъден на заседание в Катедра „Психология“ към Философски факултет при Югозападен Университет „Неофит Рилски” – Благоевград и е насочен за защита пред Научно жури.

Актуалността на темата се обуславя от комплексните процеси при изследването на психосоматичните заболявания, спецификата на научните постижения в областта и подобряване на качеството на живот. Както изтъква авторката на дисертационния труд Ина Тодореева, новите предизвикателства през последните десетилетия се концентрират върху обяснението за психосоматиката и алекситимията. Това дава основание на докторантката да обхване широк спектър от конструктори: телесните особености, заучените поведенчески отговори, базисните емоции, темпераментовите особености. Така, търсейки отговори на въпросите за сложната взаимовръзка между алекситимията, депресивността и темпераментовите особености при психосоматично болни се открива и новостта в дисертацията. Не е убягнал от вниманието на докторантката и фактът, че алекситимията първоначално се свързва с психосоматичните заболявания, но впоследствие интересът към нея нараства и проучванията се разширяват и с връзките ѝ с различни психиатрични разстройства. Актуалността, практическото значение и приложност на дисертационния труд се характеризира от логично предложените различни гледни точки върху алекситимията: психоаналитичната, психосоматичното функциониране и призмата на Френската школа.

Теоретичният анализ на последните научни изследвания в областта, открояват дисертационния труд и с връзката между полето на науката и полето на практиката. Несъмнено стабилната подготовка на докторантката

са добра почва за натрупване на материал, познания и умения, необходими и полезни за разработване на темата.

Дисертационния труд предлага осмисляне на корелацията между депресивността, темпераментовите дименсии и алекситимията при болни от психосоматични заболявания и при здрави лица без поставена диагноза за психосоматично заболяване или депресия и дава отговори на въпроси за нивата на алекситимия и депресивност при лица от 26 до 60 годишна възраст. Разработването на тема с такъв предмет без съмнение означава повишена трудност, тъй като предполага широк обхват на анализ и синтез, и едновременно с това – проучване в дълбочина на множество конструкти. Практиките и методите за изследване се представят през призмата на наблюдението, беседата, анкета. В дисертационния труд е осигурен пъстър фактически материал, което повишава научната стойност на труда.

Методите за оценка и измерване на проучваните тези осигуряват достоверни изследователски резултати и проверка на издигнатите хипотези. Авторката успешно ги съчетава и изразява информацията графично. След подробно изложение се правят задълбочени заключения през погледа на връзка между високите нива на алекситимия и високите нива по подskalата Предпазливост, нивата на депресия сред здравите и психосоматично болните лица, като се прави съпоставка отделно при мъже и при жени. Комплексното прилагане на научните методи несъмнено допринася за постигане целта на научното изследване и обосноваване на изводите – изложението следва логиката на структурата.

Дисертационният труд е в обем от 129 страници и съдържа увод, три глави, заключение, литература, приложения. Съдържанието на всяка глава е разделено на отделни параграфи. Основният текст съдържа 29 таблици и 2 фигури. Използваната литература се състои от 174 научни източника. Цитирането на мнения и аргументи е направено коректно.

Дисертационният труд е концентриран в обособени параграфи, маркиращи и открояващи главната авторова теза. Като резултат от анализа се извежда конкретни обобщения, които представляват научна новост и принос към изясняването на проблема.

В труда са обосновани редица предложения, в които проличава разбиране в дълбочина на изследваната проблематика. Дисертационният труд е написан стегнато, което свидетелства за вникване и визия за решаване на решаване на изследователските задачи.

В дисертационния труд на Ина Тодореева не открих опити за използването на чужди научни резултати, без позоваване или цитиране.

Не намирам основание за критични бележки, а правя констатацията, че дисертационния труд се откроява с широтата на научния анализ и със синтезирани предложения.

Представени са три публикации по темата на дисертацията, чиито единствен автор е самата докторантка, което показва, че по отношение на минималните национални изисквания по групите показатели за образователната и научна степен „доктор“ Ина Тодореева ги притежава.

Авторефератът е направен според изискванията и отразява основните резултати и приноси претенции, постигнати в дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагането му. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват и на специфичните изисквания на ЗРАСРБ.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен

‘ДОКТОР’ на Ина Тодореева в Професионално направление 3.2.
„Психология“ Докторска програма „Педагогическа и възрастова
психология“

20. 08. 2022 г.

Изготвил становището:

проф. д.н. Майяна Митевска